

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА**

**Факультет журналістики, реклами та видавничої справи
Кафедра журналістики, реклами та медіакомунікацій**

ДІТИ ТА СОЦІАЛЬНО ВРАЗЛИВІ ГРУПИ У МЕДІА

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ТА ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ
ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 061 «ЖУРНАЛІСТИКА»**

**Одеса
Видавець С. Л. Назарчук
2024**

УДК 070[342.7/79-053.2+364.2](072)

Д49

Укладач:

А. Г. Задорожня, кандидат політичних наук, доцент кафедри журналістики, реклами та медіакомунікацій Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Рецензенти:

А. В. Пехник – кандидат політичних наук, доцент, зав. кафедри журналістики, реклами та медіакомунікацій факультету журналістики, реклами та видавничої справи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

В. О. Мірошниченко – кандидат економічних наук, доцент кафедри нових медіа та медіадизайну факультету журналістики, реклами та видавничої справи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Рекомендовано до друку

вченою радою факультету журналістики, реклами та видавничої справи

Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Протокол № 2 від 30 жовтня 2024 року.

Діти та соціально вразливі групи у медіа : методичні вказівки та завдання до практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 061 «Журналістика» / уклад. А. Г. Задорожня. Одеса : Видавець С. Л. Назарчук, 2024. 32 с.

У методичних рекомендаціях наведено основні положення до вивчення дисципліни «Діти та соціально вразливі групи у медіа». Видання містить мету, завдання курсу, тематику практичних занять, рекомендації стосовно освоєння навчального матеріалу до кожного практичного заняття, особливості оцінювання, список рекомендованої літератури. Матеріал представлено в розрізі змістових модулів і тем.

Навчальне видання призначене для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 061 «Журналістика» галузі знань 06 «Журналістика».

УДК 070[342.7/79-053.2+364.2](072)

З М І С Т

Вступ.....	5
Тематичний план	9
Тематика практичних занять.....	13
Контрольні завдання для здобувачів заочної форми навчання.....	22
Питання для підсумкового контролю.....	24
Форми контролю та критерії оцінювання знань здобувачів.....	26
Список рекомендованої літератури та джерел	30

ВСТУП

Останнім часом висвітлення в українських та закордонних масмедіа тем, де фігурують діти чи соціально вразливі верстви населення потребують додаткових знань і вмінь. Такий напрямок журналістики, що передбачає глибоке вивчення етичних норм, правил спілкування з цими категоріями населення, опираючись на світові норми (зокрема на Конвенцію ООН з прав дитини), наразі називають журналістикою толерантності чи соціальною журналістикою. До прикладу, діти є членами громади, права яких можуть бути порушені батьками, однолітками чи сторонніми особами і часто потребують особливого ставлення до себе з боку суспільства.

Майбутнім представникам ЗМІ необхідно усвідомлювати, що в центрі такого журналістського матеріалу завжди має знаходитися людина, а не гонитва за рейтингами чи кількістю підписників. Тож при розгляді тем здобувач вищої освіти повинен розуміти соціальну значущість проблеми, чи несе оприлюднення матеріалу ризику для подальшої долі співрозмовника, або загрози його життю.

Одна з проблем майбутніх журналістів – брак знань морально-етичних норм, інша – «чутливої лексики». Даний курс здатен заповнити наявні прогалини щодо підготовки та оприлюднення такого роду публікацій. Він також передбачає вивчення ключових стандартів недискримінаційного спілкування із дітьми, соціально вразливими групами та уявлення про те, як створювати високоякісні журналістські матеріали на соціальну тему, у т.ч. про порушення прав дитини у світі й в Україні, про потреби людей з інвалідністю, бездомних, людей старшого віку, осіб, які тікають від війни тощо.

Видання адресоване майбутнім співробітникам масмедіа для формування у них цілісного уявлення про принципи комунікації з даними представниками суспільства. Воно призначене для організації ефективної роботи студентів в аудиторії, під час онлайн-занять та самостійно у межах курсу.

Дисципліна «Діти та соціально вразливі групи у медіа» належить до циклу вибіркових дисциплін (вільного вибору здобувачів) та складається з практичного блоку занять і самостійної роботи студентів.

Мета курсу — надати здобувачам цілісну систему знань про правові та етичні норми щодо ведення діалогу журналіста з малолітньою/неповнолітньою особою: у кого брати дозвіл на спілкування з дитиною, яку термінологію вживати, які фактори враховувати, публікуючи матеріали про вразливі верстви населення, а також ознайомити здобувачів вищої освіти з основними проблемами та станом захисту прав дитини у світі.

Відповідно цьому, **завданнями є:**

- бути готовим до етично-правових викликів у журналістській діяльності;
- надати базові відомості про те, як збирати інформацію, поважаючи права дитини;
- навчити здобувачів коректно писати про малолітніх, неповнолітніх, які стали жертвами фізичного, психологічного, сексуального насильства, експлуатації або булінгу;
- пояснити специфіку спілкування з винуватцями насильницьких дій, у тому числі проти однолітків;
- пояснити важливість підтримки дітей через масмедіа у захисті їхніх прав на освіту, медицину, мирне існування тощо;
- визначити приклади позитивного досвіду присутності дітей у медійному просторі.

Об'єктом навчальної дисципліни є діти та соціально вразливі групи населення у медіа

Предмет – особливості поведінки та спілкування журналістів з дітьми та представниками соціально вразливих груп населення та етичне представлення їх у медіа.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- специфіку професійної діяльності у спілкуванні з малолітніми та неповнолітніми та іншими вразливими групами;
- загальні норми, принципи захисту прав дітей та основні терміни журналістики, необхідні для висвітлення їхніх проблем;
- як збирати інформацію, поважаючи права дитини;
- як писати про малолітніх та неповнолітніх, які стали жертвами насильницьких злочинів;
- як спілкуватися з дітьми й підлітками у конфлікті з законом, звинуваченими або засудженими за злочини;
- особливості ведення діалогу з дітьми, постраждалими від збройних конфліктів;

уміти:

- збирати й поширювати достовірну інформацію про якість, особливості й переваги товарів та послуг комерційного підприємства;
- розпізнавати комерційну рекламу, представлену у пресрелізі, блозі, соціальних мережах, на корпоративному сайті тощо;
- зіставляти рекламні продукти, які представляють однотипні товари/послуги різних виробників з метою вивчення ідей їх просування;
- створювати комерційну рекламну продукцію, призначену для поширення різними ЗМІ.

Методи навчання. Вибіркова дисципліна передбачає вивчення матеріалу в різних формах: *словесні*: лекції з аналізом конкретних ситуацій, пояснення, дискусія; *наочні*: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації); *практичні*: практичні роботи, творчі вправи.

Під час ведення **практичних занять** методи обираються залежно від теми й формату навчання. Окрім усного інформативно-доказового викладу наукових знань, методу дискусії, демонстрування презентацій, робота відбувається за

методами опитування, групової дискусії, через загальне обговорення та роботу в малих групах для виконання спільного завдання. Не рідко доводиться звертатись до методу порівняння, завдяки якому встановлюються спільні й відмінні ознаки між процесами, явищами чи об'єктами, що вивчаються.

До особливих методів організації освітнього процесу, які використовуються під час занять, відносяться «плюс-мінус», коли, відповідаючи на запитання, фіксуємо позитивні й негативні факти, шукаємо «що тут цікаве?», або може викликати негативну реакцію; кейс-метод дозволяє обговорювати зі здобувачами ситуації, побудовані на реальних подіях; моделювання — допомагає відтворити в уяві реальні об'єкти чи явища. Іноді доводиться звертатися до методу кластер, що передбачає графічне виділення ключових слів та ідей теми з метою створення цілісної картини.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення предмета відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС).

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Змістовий модуль 1.

Права дітей: світовий досвід захисту

Тема 1. Захист прав дітей та їх порушення (загальна характеристика)

1. Розгляд основної термінології, необхідної для вивчення проблем захисту прав малолітніх/неповнолітніх осіб.

2. Збирання інформації про життєдіяльність соціально вразливих верств населення, зокрема дітей з метою сферування їхніх прав (приватного, сімейного, соціального характеру та щодо дітей з особливими потребами).

3. Формування таблиці злочинності за допомогою Міжнародної класифікації насильства над дітьми (ICVAC) (фізичне, сексуальне, психологічне насилля та дитяча бездоглядність).

Тема 2. Вступ у конвенцію з прав дитини

1. Перегляд презентації щодо основних засад Конвенції про права дитини, схваленої резолюцією Генеральної Асамблеї ООН та аналіз роз'яснювального мультиплікаційного фільму для дітей.

2. Робота з міжнародними базами даних задля розгляду та порівняння принципів Європейської конвенції про здійснення прав дітей та Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства.

3. Розгляд географічних особливостей порушень прав малолітніх/неповнолітніх з огляду на рівень розвитку та залучення країни/регіону у конфлікти.

Тема 3. UNICEF на сторожі інтересів малолітніх/неповнолітніх

1. Перегляд презентації на тему: «Принципи та рекомендації UNICEF з приводу висвітлення проблем дітей представниками ЗМІ».

2. Обміркування методичних рекомендацій щодо опитування дітей і підлітків та вказівок про фотографування та написання репортажів.

3. Дискусія на предмет захисту особистих даних при висвітленні злочинів проти дітей та серйозних порушень їхніх прав.

Тема 4. Журналістська етика щодо поведінки стосовно дітей

1. Обговорення етичних імперативів при залученні дитини до медіапростору (дозвіл батьків, розкриття імен, висвітлення приватного життя тощо) та обов'язків працівника масмедіа.

2. Порівняння норм моралі та права в контексті залучення дітей до спілкування з журналістами.

3. Ознайомлення з корисними міжнародними контактами щодо підтримки та захисту малолітніх/неповнолітніх.

Змістовий модуль 2.

Журналіст – омбудсмен:

державна політика та практика щодо прав дитини

Тема 5. Дитина в українській системі цінностей прав людини

1. Розгляд норм вітчизняного законодавства, що стоїть на боці малолітньої/неповнолітньої особи.

2. Роз'яснення рекомендацій Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики.

3. Розбір поняття «комунікаційна дифамація» та питання відповідальності журналіста.

Тема 6. Влада та громадські об'єднання, покликані координувати дії у сфері забезпечення прав дитини

1. Ознайомлення з основними завданнями та можливостями Уповноваженого Президента України з прав дитини.

2. Пошук відповідей на те, як працюють профільні відомства (служби, департаменти, центри) на місцях та перегляд корисних контактів щодо захисту прав дітей.

3. Визначення громадських правозахисних організацій та об'єднань, покликаних лобювати інтереси молодих поколінь українців через вивчення їхніх Інтернет-сторінок та матеріалів у ЗМІ.

Тема 7. Діти у конфлікті з законом

1. Обговорення особливостей спілкування з дітьми й підлітками, які перебувають у конфлікті з законом: звинуваченими або засудженими за злочини.

2. Наочне вивчення напрямків діяльності Міністерства юстиції як головного координатора усіх державних процесів щодо реформування сфери правосуддя для дітей.

3. Ознайомлення з роботою Міжвідомчої координаційної ради з питань правосуддя щодо малолітніх/неповнолітніх.

Змістовий модуль 3.

Журналіст – психолог: медіапрактика висвітлення дитячої тематики

Тема 8. Світовий досвід в оприлюдненні матеріалів щодо проблем наймолодшої аудиторії

1. Розгляд рекомендацій Міжнародної федерації журналістів, Медіамережі з прав дитини, Незалежної організації стандартів у пресі стосовно створення тематичних матеріалів (у т.ч. за прикладом «Бі-Бі-Сі»).

2. Презентація результатів досліджень Internews Europe щодо аналізу контенту з прав неповнолітніх.

3. Ведення діалогу з юним героєм з урахуванням психотипу людини та можливих ризиків травмування.

Тема 9. Медіаполітика захисту малолітніх/неповнолітніх героїв журналістських історій в українських ЗМІ

1. Зосередження уваги на етичних імперативах вітчизняних редакцій при залученні малолітніх/неповнолітніх до медіапростору (новин, телевізійних шоу тощо).

2. Обґрунтування стереотипів у ЗМІ, нехтування інтересами прав дитини та основних ризиків, які можуть їй завдати.

3. Пошук відповідей на питання, як уникати використання нечутливої мови при написанні матеріалів про дітей і дитинство, а також про варіанти заміни некоректних висловів.

Тема 10. Позитивна практика подання інформації про дітей

1. Визначення найкращих тем для дитячих передач чи видань (дослідження Empowering Children and Media).

2. Обговорення методів заохочування дітей до участі у проєктах вітчизняних масмедіа.

3. Пізнання досвіду закордонних країн у залученні малолітніх/неповнолітніх до участі у суспільному житті громади, міста, країни (дитячі парламенти, молодіжні ради тощо).

Тема 11. Діти війни у журналістських матеріалах

1. Розгляд прикладів інтерв'ювання, висвітлення та зображення постраждалих від бойових дій, тих, хто знаходиться під окупацією, ВПО, хто втратив батьків, був травмований/отримав каліцтво.

1. З'ясування впливу війни росії проти України на психологічний стан молодих українців та обговорення прав дітей, які порушує окупант.

2. Підготовка переліку порад журналістам, як не завдавати шкоди малолітньому/неповнолітньому, допомогти пережити травму війни та уберегти від судових позовів у майбутньому.

ТЕМАТИКА ТА ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1: «Захист прав дітей та їх порушення (загальна характеристика)»

Методичні рекомендації до вивчення питань теми.

У межах вивчення окреслених питань здобувачі мають звернути особливу увагу на термінологію до теми та «чутливу лексику», а також Міжнародну класифікацію насильства над дітьми (ICVAC) (фізичне, сексуальне, психологічне насилля та дитяча бездоглядність).

Завдання 1:

Відшукати журналістський матеріал, що підіймає проблему, з якою стикаються діти у сучасному світі та проаналізувати його за наступними критеріями:

- ✓ дитяча праця;
- ✓ примусове наймання, рабство;
- ✓ міграція;
- ✓ безпритульність;
- ✓ ранній шлюб;
- ✓ булінг;
- ✓ КЖСО тощо.

Пояснити проблему залежно від класифікації прав дітей.

Завдання 2:

Проаналізувати матеріали ЗМІ щодо проблем сучасних дітей насильницького характеру на дотримання норм журналістської етики:

- ✓ вбивство дитини;
- ✓ фізичне насильство над дитиною;
- ✓ сексуальне насильство;
- ✓ психологічне насильство;
- ✓ бездоглядність дитини;
- ✓ інші акти насильства, які не вказані вище.

Тема 2: «Вступ у конвенцію з прав дитини»

Методичні рекомендації до вивчення питань теми.

В межах теми здобувач має переглянути та проаналізувати презентацію щодо основних засад Конвенції ООН про права дитини та розглянути принципи

Європейської конвенції про здійснення прав дітей, Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства.

Завдання 1:

Розглянути Конвенцію про права дитини за наступними статтями, які передбачають права малолітніх/неповнолітніх на життя, на захист від фізичного насильства, на захист особистого життя, на державну допомогу на утримання, на освіту, охорону здоров'я, культурну та творчу діяльність, а також права дітей у збройних конфліктах, дітей, які живуть на вулиці тощо.

Завдання 2:

Відшукати та обговорити норми міжнародного законодавства щодо захисту прав дітей:

- ✓ Конвенція про захист прав людини (ст. 8);
- ✓ Конвенція ООН про права дитини (ст. 3);
- ✓ Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (ст. 9, 31, 35);
- ✓ Європейська конвенція про транскордонне телебачення, що передбачає обов'язки телемовника (ст. 7);
- ✓ Директива (ЄС) про аудіовізуальні медіапослуги (ст. 12, 27);
- ✓ Директива «Телебачення без кордонів» Європейського Союзу (ст. 22);
- ✓ Керівні принципи ООН з питань правосуддя у справах, пов'язаних з участю дітей-жертв та свідків злочинів;
- ✓ Керівні принципи Комітету міністрів Ради Європи щодо правосуддя, дружнього до дітей.

Тема 3: «UNICEF на сторожі інтересів малолітніх/неповнолітніх»

Методичні рекомендації до вивчення питань теми.

Розгляд даної теми здобувачі повинні почати з «Принципів та рекомендацій UNICEF з приводу висвітлення проблем дітей представниками ЗМІ» та методичних рекомендацій щодо опитування дітей і підлітків, а також вказівок про фотографування та написання репортажів.

Завдання 1:

Користуючись інформацією з вебсайту «UNICEF Ukraine — для кожної дитини», здійснити аналіз матеріалу в рубриці «Історії» (посилання на сайт: <https://www.unicef.org/ukraine/>). Звернути увагу на тематику, проблематику, героїв, жанр публікації, стиль написання та дотримання загальноприйнятих вказівок.

Завдання 2:

Переглянути «Цілі сталого розвитку (Глобальні цілі) — 2015-2030», які прагнуть досягти держави-учасниці ООН та інші міжнародні організації в питаннях подолання бідності, голоду, покращання здоров'я, добробуту, якісної освіти тощо. Визначити, які пункти найбільше стосуються дітей та які рекомендації виносяться для покращення ситуації.

Тема 4: «Журналістська етика щодо поведінки стосовно дітей»

Методичні рекомендації до вивчення питань теми.

Розгляд теми варто розпочати з обговорення етичних імперативів при залученні дитини до медіапростору (дозвіл батьків, розкриття імен, висвітлення приватного життя тощо) та обов'язків працівника масмедіа. Формування списку міжнародних контактів щодо захисту дітей.

Завдання 1:

Відшукати в Інтернет-мережі журналістський матеріал про порушення прав дитини та визначити рівень дотримання представниками ЗМІ правил журналістської етики, зокрема наявність інформації про наступне:

- ✓ *опис потерпілих: вік, стать, особливі характеристики (наприклад, інвалідність, міграції, етнічна приналежність), історія віктимізації;*
- ✓ *опис злочинця чи підозрюваного: стать, вік, індивідуальний / груповий злочинець, рецидив злочинності;*
- ✓ *обставини: місце розташування, географічне розташування, дата і час;*
- ✓ *фотографія чи відео затримання.*

Завдання 2:

Підготуватися до інтерв'ю з малолітньою/неповнолітньою особою, проти якої було порушено права. Продумати відповідні запитання з урахуванням вищезгаданих рекомендацій для журналістів та морально-етичних норм. За можливості змодельовати ситуацію інтерв'ювання.

Тема 5: «Дитина в українській системі цінностей прав людини»

Методичні рекомендації до вивчення питань теми.

У межах теми здобувач має засвоїти основні норми вітчизняного законодавства, що стоїть на боці малолітньої / неповнолітньої особи, а також рекомендації Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики.

Завдання 1:

Відшукати та обговорити норми національного законодавства України щодо захисту прав дітей:

- ✓ Закон України «Про захист персональних даних» (ст. 14);
- ✓ Закон України «Про охорону дитинства» (ст. 5, 9, 10, 20);
- ✓ Закон України «Про захист суспільної моралі» (ст. 7);
- ✓ Закон України «Про медіа» (ст. 42);
- ✓ Закон України «Про рекламу» (ст. 20, 22);
- ✓ Конституція України (ст. 24, 28, 32, 34, 51, 52);
- ✓ Постанова КМУ «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах» (п.5);
- ✓ Сімейний кодекс України (гл. 13, 14);
- ✓ Спільний акт узгодження № 3 (нова редакція). Висвітлення в медіа теми дітей;
- ✓ Цивільний кодекс України (ст. 30, 31, 32, 242);
- ✓ Кримінальний та Кримінально-процесуальний кодекс України (ст. 168, 307, 308 КПК).
- ✓ Кодекс України про адміністративні правопорушення (ст. 184).

Завдання 2:

На основі інформації (презентація до Модуля 2 на вебсервісі Google Classroom) про етичні норми журналіста й законодавчу базу України, нормативні засади конвенцій і директив щодо захисту прав дітей визначити спільні характеристики й розбіжності у нормах українського законодавства та морально-етичних настановах представників ЗМІ у світі.

Тема 6: «Влада та громадські об'єднання, покликані координувати дії у сфері забезпечення прав дитини»

Методичні рекомендації до вивчення питань теми.

Під час розгляду теми здобувач мають розуміти завданн та можливості Уповноваженого Президента України з прав дитини (омбудсмана — <https://www.msp.gov.ua/content/pro-nas1.html>), напрямки діяльності профільних відомств (служб, департаментів, центрів) та громадських правозахисних організацій і об'єднань.

Завдання 1:

Здобувачі мають поділитися на дві групи для вивчення вебсторінок державних структур (одна група — чи <https://www.msp.gov.ua/content/pro-nas1.html>) та регіональних відомств області й міста (інша група — <https://dssp.od.gov.ua/pro-department/>), відповідальних за захист прав дітей. Аналіз здійснювати за наступними напрямками:

- ✓ цілі та завдання (про нас);
- ✓ актуальність сайту;
- ✓ частота наповнення сайту;
- ✓ чинні та призупинені/завершені програми;
- ✓ результати діяльності;
- ✓ члени, партнери.

Завдання 2:

Відшукати та розглянути вебсайти трьох громадських організацій та об'єднань, які піклуються інтересами дітей. Визначити та порівняти напрямки діяльності, проекти, досягнення та партнерство.

Тема 7: «Діти у конфлікті з законом»

Методичні рекомендації до вивчення питань теми.

У межах теми, яка вивчається, здобувачам треба мати уявлення про напрямки діяльності Міністерства юстиції як координатора державних процесів у реформуванні сфери правосуддя для дітей та Міжвідомчої координаційної ради з питань правосуддя щодо малолітніх/неповнолітніх.

Завдання 1:

Відшукати публікації, у яких йдеться про резонансні злочини з боку дітей та проти дітей, до прикладу, Мері Белл, Роберта Томпсона, Джона Венеблса, сербського 7-класник школи «Владислав Рібникар». Звернути увагу на деталі висвітлення інформації про звинувачених або засуджених осіб, наявність чи відсутність прізвищ, статі, біографічних даних, країни походження чи проживання, наявність сім'ї, комунікативні особливості, а також фото.

Завдання 2:

Керуючись порадами досвідчених журналістів, правозахисників та психологів, підготувати запитання для уявного інтерв'ю з підлітком, звинувачуваного у скоєнні злочину, пов'язаного з насиллям (<http://www.crin.org>, <http://www.un.org>, <https://www.hrw.org/>). Пояснити їх покроково.

Тема 8: «Світовий досвід в оприлюдненні матеріалів щодо проблем наймолодшої аудиторії»

Методичні рекомендації до вивчення питань теми.

Здобувачі мають розглянути рекомендації Міжнародної федерації журналістів, Медіамережі з прав дитини, Незалежної організації стандартів у

пресі стосовно створення тематичних матеріалів (у т.ч. за прикладом BBC), а також Internews Europe.

Завдання 1:

Здійснити аналіз медіаконтенту ЗМІ, яке висвітлює питання малолітніх/неповнолітніх. Врахувати такі позиції як:

- ✓ дотримання етично-правових норм;
- ✓ вік, стать, особливі характеристики (наприклад, інвалідність, міграції, етнічна приналежність), історія віктимізації потерпілих;
- ✓ стать, вік, індивідуальний / груповий злочин, рецидив злочинності підозрюваного чи звинувачуваного у скоєні злочину;
- ✓ обставини та місце скоєння злочину, географічне розташування, дата і час;
- ✓ фотографія чи відео затримання.

Завдання 2:

Переглянути анімаційний продукт UNICEF Ukraine, де у доступній формі для дітей розповідається про їхні права (<https://youtu.be/BWUxZk-hqq0>). З'ясувати головну ідею створення відеоматеріалу, мови викладення та визначити доступність інформації до адресантів. Оцінити продукт за журналістськими стандартами.

Тема 9: «Медіаполітика захисту малолітніх/неповнолітніх героїв журналістських історій в українських ЗМІ»

Методичні рекомендації до вивчення питань теми.

З метою вивчення питань теми здобувачі повинні проаналізувати дотримання етичних імперативів вітчизняними редакціями при залученні малолітніх/неповнолітніх до медіапростору (новин, телевізійних шоу тощо). Визначення основних ризиків, які можуть їм зашкодити.

Завдання 1:

Змодельувати ситуацію інтерв'ювання малолітньої/неповнолітньої особи, проти якої було порушено одне з прав, з дотриманням морально-етичних норм. Продумати запитання, пояснити підготовчі дії журналіста, запропонувати місце для розмови.

Завдання 2:

Розділитися на дві групи та здійснити огляд вітчизняних ЗМІ з метою виявлення порушення етико-правових норм. Одна команда звертає увагу на психологічний аспект захисту дитини в медіапросторі, інша – на порушення українського законодавства.

Тема 10: «Позитивна практика подання інформації про дітей»

Методичні рекомендації до вивчення питань теми.

У межах вивчення питань теми здобувачі мають здійснити перегляд дослідження Empowering Children and Media щодо найкращих тем для дитячих передач чи видань та обговорити досвід закордонних країн у залученні неповнолітніх дитячих парламентів, молодіжних рад тощо.

Завдання 1:

Проаналізувати відеоматеріал UNICEF Ukraine, де головні герої – діти, які розповідають про однолітків (<https://youtu.be/e22QxfwLC7E>) . Зосередити увагу на якості, тематиці, героях матеріалу.

Завдання 2:

Скласти план телевізійного проєкту, направлено на підтримку та просування інтересів молодого покоління (назва, тема, проблематика, учасники, аудиторія, відмінні особливості).

Тема 11: «Діти війни у журналістських матеріалах»

Методичні рекомендації до вивчення питань теми.

Розглядаючи питання даної теми, здобувачі мають зосередитися на інтерв'юванні, висвітленні та зображенні постраждалих від бойових дій, тих, хто знаходиться під окупацією, ВПО, хто втратив батьків, був травмований / отримав каліцтво та обговорення прав дітей, які порушує окупант.

Завдання 1:

Розглянути та обговорити норми «Спільного акту узгодження № 3 щодо висвітлення в медіа теми дітей»:

- ✓ *основні засади;*
- ✓ *щодо суспільно небезпечних наслідків оприлюднення інформації;*
- ✓ *зменшення ризику участі дітей у збройному конфлікті;*
- ✓ *захисту дітей на окупованих територіях;*
- ✓ *участі у заходах військово-патріотичного виховання;*
- ✓ *поширення інформації про шляхи депортації;*
- ✓ *щодо спілкування з ВПО;*
- ✓ *збалансованого висвітлення злочинів проти дітей;*
- ✓ *зниження стигматизації та соціально-психологічної підтримки;*
- ✓ *психоедукації.*

Завдання 2:

Здійснити моніторинг ЗМІ на тему: «Діти у війні росії проти України», звертаючи увагу на тематику, проблематику, дотримання етичних норм, використання нечутливої мови тощо.

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

для здобувачів заочної форми навчання

Варіант 1:

1. Огляд етичних імперативів при залученні дитини до медіапростору.
2. Ознайомлення з основними засадами Конвенції про права дитини, схваленої резолюцією Генеральної Асамблеї ООН.
3. Розгляд питання підтримки дітей профільними відомствами (служби, департаменти, центри) на місцях.
4. Розглянути на вибір журналістський матеріал про неповнолітню особу та оцінити його на дотримання етико-правових норм.
5. Підготовка власного журналістського продукту.

Варіант 2:

1. Ознайомитися з рекомендаціями Міжнародної федерації журналістів стосовно ведення діалогу з дітьми.
2. Визначити роль та основні завдання Уповноваженого Президента України з прав дитини.
3. Надати відповідь на питання про фотографування неповнолітніх: як не нашкодити?
4. Відшукати журналістський матеріал про представника соціально вразливої групи та визначити дотримання правил його оприлюднення (проблема, вік героя, наявність фото тощо)
5. Підготовка власного журналістського продукту.

Варіант 3:

1. Стисло схарактеризувати міжнародну класифікацію порушень прав дітей (ICVAC).
2. Визначити принципи та рекомендації UNICEF з приводу висвітлення проблем дітей представниками ЗМІ.

3. Розглянути актуальність теми «Діти в новинах та телевізійних шоу України».
4. Відшукати журналістський матеріал про підлітка у конфлікті з законом та оцінити його на дотримання автором етико-правових норм.
5. Підготовка власного журналістського продукту.

Варіант 4:

1. Дослідити питання захисту особистих даних при висвітленні злочинів проти дітей.
2. Розглянути напрямки діяльності Міністерства Юстиції України в питаннях захисту неповнолітніх.
3. З'ясувати особливості спілкуватися з дітьми й підлітками, які перебувають у конфлікті з законом.
4. У журналістському матеріалі про дітей війни на власний вибір, визначити дотримання етичних імперативів.
5. Підготовка власного журналістського продукту.

Пропозиції щодо підготовки власного журналістського продукту:

Огляд ЗМІ щодо дітей, яких незаконно евакуювали до росії.

Інтерв'ю з неповнолітньою особою про її творчість чи досягнення.

Проблемна стаття про бездомних (дітей/дорослих).

Відеосюжет про дитячу подію.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Захист прав дітей та їх порушення (загальна характеристика)
2. Поняття «захист прав дітей»: визначення явища, функціональні ознаки.
3. Сферування прав дітей (приватного, сімейного, соціального характеру).
4. Сферування прав дітей (стосовно дітей з особливими потребами).
5. Класифікація порушень прав дітей (фізичне, сексуальне, психологічне насилля та дитяча бездоглядність).
6. Основні засади Конвенції про права дитини, схваленої резолюцією Генеральної Асамблеї ООН.
7. Європейські міжнародні організації на захисті прав дітей.
8. Географічні особливості порушення прав малолітніх/неповнолітніх.
9. Принципи та рекомендації UNICEF з приводу висвітлення проблем дітей представниками ЗМІ.
10. Загальноприйняті рекомендації та вказівки щодо опитування дітей і підлітків.
11. Фотографування малолітніх/неповнолітніх: як не нашкодити.
12. Про захист особистих даних при висвітленні злочинів проти дітей.
13. Етичні імперативи при залученні дитини до медіапростору.
14. Визначення термінів «право» та «мораль». Порівняльна характеристика норм.
15. Дитина в українській системі цінностей прав людини.
16. Рекомендації Комітету ВРУ з питань свободи слова та інформаційної політики.
17. Права дитини: балансування на межі журналістських стандартів і норм закону.
18. Роль та основні завдання Уповноваженого Президента України з прав дитини.
19. Напрямки діяльності Міністерства Юстиції України в питаннях захисту малолітніх/неповнолітніх.

20. Яким чином підтримують дітей профільні відомства (служби, департаменти, центри) на місцях.
21. Громадські правозахисні організації та об'єднання, покликані лобювати інтереси дітей.
22. Особливості спілкуватися з дітьми й підлітками, які перебувають у конфлікті з законом.
23. Міністерство юстиції як головний координатор усіх державних процесів щодо реформування сфери правосуддя для дітей.
24. Рекомендації Міжнародної федерації журналістів стосовно ведення діалогу з юними героями.
25. Дослідження щодо контенту інформації про малолітніх/неповнолітніх (у т.ч. Internews Europe).
26. Стереотипи у ЗМІ, порушення прав дитини та нехтування її інтересами.
27. Діти в новинах та телевізійних шоу України.
28. Позитивна практика подання інформації про дітей.
29. Діти війни у журналістських матеріалах.
30. Поради журналісту як не завдавати шкоди малолітньому/неповнолітньому та допомогти пережити травму війни.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Поточний контроль:

- усне опитування;
- письмові роботи.

Підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за різними видами роботи

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
- Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	від 0 до 4
- Огляд матеріалів у ЗМІ	від 0 до 4
- Письмові роботи	від 0 до 4

Вид роботи	Бали	Критерії оцінювання
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	0 балів	Здобувач не бере участі у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не ставить питання, не зацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, демонструє незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.
	1 бал	Здобувач демонструє пасивну роботу на практичних заняттях; припускається суттєвих помилок під час відповідей на запитання; демонструє фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел.
	2 бали	Здобувач іноді бере участь у практичному занятті; ставить питання; припускається помилок під час відповідей на запитання; демонструє базові знання понятійного апарату і літературних джерел; демонструє незадовільне вміння публічно представляти матеріал.
	3 бали	Здобувач бере участь у практичному занятті; виступає і ставить питання; допускає незначні помилки під час відповідей на запитання, іноді бере участь в обговоренні проблемних питань, демонструє знання понятійного апарату і основних літературних джерел; здатний публічно представити основний матеріал.
	4 бали	Здобувач бере участь у практичному занятті; виступає і ставить питання; дає правильні, але неповні, відповіді на запитання, бере участь в обговоренні проблемних питань, іноді наводить приклади, демонструє знання понятійного апарату й основних літературних джерел; здатний публічно представити матеріал.

	5 балів	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь в обговоренні проблемних питань, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей; здатний публічно представити матеріал.
Огляд, аналіз та підготовка журналістського матеріалу	0 балів	Здобувач не виконує практичне завдання.
	1 бал	Здобувач виконав практичне завдання, але допустив суттєві помилки; відсутні сформовані вміння та навички; не обґрунтовані висновки; використано обмежену кількість джерел.
	2 бали	Здобувач виконав практичне завдання, але допустив багато помилок; недостатньо сформовані базові вміння та навички; здобувач демонструє фрагментарні знання предмета вивчення і дослідження, має ускладнення щодо формулювання висновків.
	3 бали	Здобувач виконав практичне завдання, але допустив помилки; сформовані базові вміння та навички; здобувач демонструє базові знання предмета вивчення, формулює висновки; використовує набуті теоретичні знання під час аналізу практичного матеріалу.
	4 бали	Здобувач виконав практичне завдання, але допустив незначні помилки; сформовані вміння та навички; здобувач правильно використовує теоретичні поняття для аналізу практичного матеріалу; в аналітичній частині надає повноцінний аналіз проблеми, що досліджується, її всебічне висвітлення; формулює розгорнуті висновки.
	5 балів	Здобувач виконав практичне завдання; сформовані комплексні вміння та навички; здобувач виявляє самостійність у підборі, аналізі та узагальненні відповідної статистичної та аналітичної інформації; із розглянутої проблеми робить чіткі вірні висновки; демонструє творчий підхід, розгорнуте, цікаве бачення проблеми, яке відрізняється власними роздумами, висновками.

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	вміє самостійно знаходити, аналізувати, систематизувати та відтворювати інформацію; у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів; глибоко та всебічно розуміє матеріал; знає усі головні поняття	глибоко розуміється на процесах, що уміло застосовує під час написання текстів; повною мірою реалізує поставлені перед ним навчальні завдання; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання; виконує творчі завдання за всіма вказаними вимогами; демонструє високий

	та терміни, робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань.	рівень виконання практичних завдань під час самостійної роботи; апелює до прочитаної літератури.
Добре	достатньо повно володіє теоретичним матеріалом, правильно використовує термінологію; вміло апелює до обов'язкової літератури; демонструючи деякі питання не проявляє достатньої глибини та аргументації; доволі вміло узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але припускається незначних порушень аналітичного рівня.	правильно виконує надані тестові завдання, з незначними помилками; має стійкі навички застосування набутих знань та умінь для виконання творчих завдань створення повноцінного журналістського продукту, що відповідає стандартам.
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на достатньому для оцінювання рівні, проте допускає суттєві логічні, фактологічні та мисленні помилки; знає переважну більшість понять навчального матеріалу; має труднощі із формуванням висновків.	практичні навички розвинуті на елементарному рівні, правильно виконує близько половини письмових завдань; має ускладнення під час виділення головного у вивченому; має слабкі навички використання набутих знань до базових вимог щодо діяльності майбутнього журналіста.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити узагальнення, висновки; під час відтворення інформації допускає суттєві помилки; висуває необґрунтовані та безсистемні твердження, що свідчать про відсутність загальної системи знань з навчального предмета.	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності; виконує письмові завдання на критично низькому кількісному або якісному рівні; демонструє відсутність причинно-наслідкового зв'язку теоретичного та практичного матеріалу; правильно вирішує окремі тестові завдання за допомогою викладача; відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не опанував обсяг навчального матеріалу.	не виконує зовсім чи не здатний до самостійного виконання практичних завдань або з постійною допомогою викладача.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Поточний та періодичний контроль			Сума балів
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль №2	Змістовий модуль №3	
37	26	37	100

Поточний та періодичний контроль											Сума балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2			Змістовий модуль №3				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	100
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	10	

Примітка: робота під час практичного заняття (усна відповідь на запитання та участь у дискусіях) оцінюється у 4 бали (усього 44 бали). Виконання творчих завдань (аналіз медіапродукції, моделювання ситуації) оцінюється у 5-6 балів (усього 56 балів)

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ

Основна

1. Діти в медіа: як висвітлювати й дотримуватися правил. Спеціальний звіт/ГО «Телекритика» / за заг. ред. Н. Лигачової, Д. Дуцик. К, 2016. 48 с. URL: https://ms-detector-media/content/files/deti_v_media_web_new.pdf. (дата звернення: 21.07.2024).
2. Медіа та права дитини: посібник для журналістів, створений самими журналістами. MediaWise; МГО «Інтерньюз Україна» URL: <https://osvita.khpg.org/files/docs/1247043297.pdf> (дата звернення: 21.07.2024).
3. Методичні рекомендації з питань дотримання прав дитини засобами масової інформації, ухвалені Комітетом із питань свободи слова та інформаційної політики. Вебсторінка Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. URL: <http://www-ombudsman.gov.ua/ua/all-news/pr/diti-v-media-yak-visvitlyuvati-j-dotrimuvatisya-pravil/> (дата звернення: 21.07.2024).
4. Особливості висвітлення життя ключових груп населення рекомендації для ЗМІ, МБФ «Альянс громадського здоров'я», 2021. URL: https://aph.org.ua/wp-content/uploads/2021/08/Key-groups_web.pdf (дата звернення: 21.07.2024).
5. Права людини та мас-медіа в Україні : Збірник конспектів лекцій. Частина 2. Київ: Інститут журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка. 2020. 328 с. URL: <http://labs.journ.univ.kiev.ua/hrj/> (дата звернення: 01.08.2023).
6. Guidelines for journalists reporting on children. Website “UNICEF Europe and Central Asia”. URL: <https://www.unicef.org/eca/media/ethical-guidelines> (date of access: 27.07.2004).
7. Guidelines for journalists UNICEF’s ethical guidelines for journalists reporting on children and young people. Website “UNICEF China”. URL: <https://www.unicef.cn/en/press-centre/guidelines-journalists> (date of access: 27.07.2004).

Додаткова

8. Дзьомба Н. Проблеми журналістської моралі щодо прав дитини. Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: зб. наук. пр. 2018. Вип. 896. С. 33-40.
9. Діти та збройні конфлікти. Пам’ятка для журналістів, які працюють над сюжетами про дітей у збройному конфлікті. Website “UNICEF Ukraine” URL: <https://www.unicef.org/ukraine/ukr/pamyatka.pdf> (дата звернення: 04.02.2024).
10. Людина в українському суспільстві в системі цінностей прав людини: сучасний вимір медіадіяльності : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 14 травня 2021 р.). К. : Інститут журналістики, 2021. 342 с. URL: http://journ.univ.kiev.ua/nauka1/wp-content/uploads/2021/05/Zbirnyk_human21.pdf (дата звернення: 21.07.2024).

11. Розвиток соціальних прав людини як ключовий чинник сталої демократії в Україні». *Офіс Ради Європи в Україні*. URL: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/socialrights> (дата звернення: 21.10.2024).
12. Шиба Ірина, Аббасова Саміра, Фондація DeJure. Діти й медіа: як не завдати шкоди, коли герої журналістських історій неповнолітні. Інтернет-видання «ДМ ЗМІ для змін» від 14 вересня 2021. URL: <https://cs.detector.media/community/texts/184559/2021-09-14-dity-y-media-yak-ne-zavdaty-shkody-koly-geroi-zhurnalistskykh-istoriy-nepovnolitni/> (дата звернення: 21.07.2024).
13. A list of resources for journalists, broadcasters and media organisations reporting on children and young adults. *Public Media Alliance (Journalism & Children tools)*. URL: <https://www.publicmediaalliance.org/tools/children/> (date of access: 27.07.2004).
14. Child rights and the media. Putting children in the right: guidelines for Journalists and Media professionals (UNICEF Europe & Central Asia). SCRIBD. URL: <https://www.slideshare.net/unicefceecis/child-rights-and-the-media> (date of access: 27.07.2004).
15. Knowledge Platform. Vtbsite: “*End Violence against Children*”. URL: <https://www.end-violence.org/knowledge> (date of access: 27.07.2004).

Електронні інформаційні ресурси

1. UNICEF Україна – для кожної дитини. <https://www.unicef.org/ukraine/> (дата звернення: 07.02.2024).
2. Директива «Телебачення без кордонів» Європейського Союзу. *Юніонпедія*. <https://uk.unionpedia.org> (дата звернення: 07.02.2023).
3. Директива ЄС про аудіовізуальні медіапослуги. *Центр демократії та верховенства права*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_022-10#Text (дата звернення: 07.02.2024).
4. Європейська конвенція про транскордонне телебачення, що передбачає обов'язки телемовника Верховна рада України. База даних «*Законодавство України*». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_444#Text (дата звернення: 07.02.2024).
5. Європейська Конвенція про транскордонне телебачення» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_444#Text (дата звернення: 07.02.2024).
6. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні». База даних «*Законодавство України*». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2782-12> (дата звернення: 07.02.2024).
7. Закон України «Про захист персональних даних» Верховна рада України. База даних «*Законодавство України*». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (дата звернення: 07.02.2024).

8. Закон України «Про захист суспільної моралі». Верховна рада України. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1296-15#Text> (дата звернення: 07.02.2024).
9. Закон України «Про інформацію». Верховна рада України. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення: 13.02.2024).
10. Закон України «Про охорону дитинства». Верховна рада України. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14> (дата звернення: 10.02.2024).
11. Закон України «Про телебачення і радіомовлення» Верховна рада України. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12> (дата зверн.: 10.02.2024).
12. Керівні принципи Комітету міністрів Ради Європи щодо правосуддя, дружнього до дітей. Вебсайт «*Council of Europe*». URL: <https://rm.coe.int/16804c2188> (дата звернення: 07.02.2024).
13. Конвенція про захист прав людини. Верховна рада України. База даних «Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення: 07.02.2024).
14. Конвенція про права дитини 1989 року (ООН) в редакції від 20.11.2014. Верховна рада України. База даних «Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text (дата звернення: 07.07.2024).
15. Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства. Верховна рада України. База даних «Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_927#Text (дата звернення: 07.02.2024).
16. Конституція України Верховна рада України. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 07.02.2024).
17. Кримінальний кодекс України. Верховна рада України. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 07.02.2024).
18. Кримінально-процесуальний кодекс України. Верховна рада України. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 07.02.2024).

19. Сімейний кодекс України Верховна рада України. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text> (дата звернення: 07.02.2024).
20. Спільний акт узгодження № 3 (нова редакція) Висвітлення в медіа теми дітей війни від 25 листопада 2022. *Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення*. Київ. 25 листопада 2022 р. URL: <https://www.nrada.gov.ua/spilnyj-akt-uzgodzhennya-3-nova-redaktsiya-vysvitlennya-v-media-temy-ditej-vijny/> (дата звернення: 03.07.2024).
21. Цивільний кодекс України Верховна рада України. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 07.02.2024).

Навчальне видання

ДІТИ ТА СОЦІАЛЬНО ВРАЗЛИВІ ГРУПИ У МЕДІА

Методичні вказівки та завдання до практичних занять
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 061 «Журналістика»

Укладач:

Задорожня Аліна Григорівна

В авторській редакції

Підписано до друку. 30.10.2024. Формат 60x90/16.
Обсяг 1,86 ум. друк. арк.
Папір офсетний. Гарнітура «Times New Roman».
Наклад 100 прим. Зам. № 24054

Видавець і виготовлювач

С. Л. Назарчук

Україна, 65009, м. Одеса, вул. Фонтанська
дорога, 10 Тел.: 050 905 23 77.

E-mail: selen_odessa@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої
справи ДК № 7024 від
23.12.2019 р.